

çağıran, iyiliği emredip, kötülükten men eden bir topluluk bulunsun, işte kurtuluşa erenler onlardır” (Ali İmrân, 3/104) buyurulmaktadır. Bu ayeti Kerime, sözü dinlenen, doğru yolu gösteren, iyiliği emredip kötülükten sakındıran bir topluluk oluşturulmasında, bütün müslümanların sorumlu olduklarını açikça bildirmektedir. Böyle bir topluluğun oluşturulması, imandan sonra müslümanların önde gelen görevlerinden biridir. Bu görevi yerine getiren Müslümanlar hakkında yüce Allah; “İşte onlar, kurtuluşa erenlerdir” [7] buyurmuştur. #65261;#1575;#1572;#1604;#1574;#1603; #1607;#1605; #1575;#1604;#1605;#1601;#1604;#1581;#1608;#1606; Bu ayet, "Siz insanları hayra çağıran, iyiliği emredip, kötülükten men eden bir topluluk olun" şeklinde de yorumlanabilir. Buna göre, sözü edilen görev sadece belirli bir grubun değil, bütün Müslümanlarındır. Çünkü insanları hayra çağırımk, iyiliği emretmek, kötülüge engel olmak Müslümanlar için toplumsal bir görevdir. Bu husus, Al-i İmrân suresinin 110. âyetinde de açikça ifade edilmiştir. Bu görev yapılmazsa bütün Müslümanlar günah işlemi olurlar. Müslümanların görevi kendi içlerinden emr-i bi’l-ma’ruf nehy-i ani’l- münker işini yapacak özel bir topluluk meydana getirerek, onlara yardım etmek suretiyle kendilerini sorumluluktan kurtarmaktır. Ayetten çikan bir önemli sonuç da şudur: Bir toplumun kurtuluşa ervesi o toplumun “oto kontrol” bilincine ulaşmış olması ile yakından ilgilidir. Hayatın her alanında; doğruların, bilgi ve tecrübe birikiminin paylaşılmasında, yanlışlardan kaçınılmrasında bir toplumun bulunduğu nokta, o toplumun oto kontrol bilinci derecesinin de göstergesi olacaktır. Bireysel planda müslümanın nefis muhasebesinde bulunmasının gereklmesi gibi, Müslüman toplumlar da “emr-i bi’l-ma’ruf” yönemi ile “oto kontrol” ü sa&glamak görevi ile yükümlüdür. Az önce zikrettiğimiz ayetteki #1608;#1604;#1578;#1603;#1606; #1605;#1606;#1603;#1605; #1575;#1605;#1577; “Sizden bir topluluk bulunsun” ifadesi, bu önemli görevin gerekliliğini açikça ortaya koymaktadır. [8] Kur’an'dan İbretli Uyarılar Kur'ân, geçmiş peygamberlerin uyarlarına kulak asmayan, emr-i bi’l-ma’ruf görevini dikkate almayan toplumların karşılaşıkları acı sonuçları, ibret tabloları halinde önümüze sermektedir. #1604;#1593;#1606; #1575;#1604;#1584;#1610;#1606; #1603;#1601;#1585;#1608; #1605;#1606; #1576;#1606;#1610; #1575;#1587;#1585;#1575;#1574;#1610;#1604; #1593;#1604;#1610; #1604;#1587;#1575;#1606; #1583;#1575;#1608;#1583; #1608;#1593;#1610;#1587;#1609; #1576;#1606; #1605;#1585;#1610;#1605; #1584;#1575;#1604;#1603; #1576;#1605;#1575; #1593;#1589;#1608;#1575; #1608;#1603;#1575;#1606;#1608;#1575; #1610;#1593;#1578;#1583;#1608;#1606; #1603;#1575;#1606;#1608;#1575; #1604;#1575; #1610;#1578;#1606;#1575;#1607;#1608;#1606; #1593;#1606; #1605;#1606;#1603;#1585; #1601;#1593;#1604;#1608;#1607; #1604;#1576;#1574;#1587; #1605;#1575; #1603;#1575;#1606;#1608;#1607; #1610;#1601;#1593;#1604;#1608;#1606; “İsrail oğullarından inkar edenler, Davud ve Meryem oğlu İsa’nın da dili ile lanetlendi. Bu, onların isyan etmeleri ve hadlerini aşıyor

olmalarından ötürüydü. Onlar işledikleri herhangi bir fenalıktan birbirini vaz geçirmeye çalışmazlardı. Yapmakta oldukları şey ne kötü idi" (Maide 5/78-79). Bu toplumların içine düştükleri yanlışlığın temel etkenlerinden birinin de, görevleri din konusunda insanları aydınlatmak olan din bilginlerinin bu görevlerini savsaklamaları ve istismar etmeleri idi. Bu durum şu ayette dile getirilmektedir: لولا ينهاهم الربانيون والاحبار عن قولهم والاثم والسحت لبئس ما كانو يصنعون “Bunları, din adamları ve bilginler günah söz söyemekten ve haram yemekten sakındırsalardı ya! Yapmakta oldukları şey ne kötüdür.” (Maide 5/63). Şu ayette de, adı geçen toplumlardaki bu kötü gidişatın sebebine vurgu yapılmakta, müslümanlar da aynı konuma düşmemeleri konusunda uyarılmaktadırlar: ﻔﻠولاكان من القرون من قبلكم اولو بقية ينهون عن الفساد في الارض “Sizden önceki devirlerde (insanları) yeryüzünde fesat (çıkarmak)tan vazgeçirmeye çalışacak (bu suretle onları helakten kurtaracak) fazilet sahipleri bulunmalı değil miydi?" (Hûd 11/116). Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) emr-i bi’l-ma’ruf ve nehy-i ani’l-münkeri yapmamamızın kişi ve toplumu karşı karşıya bırakacağı sonucu bir hadis-i şerifinde şöyel ifade buyurmaktadır: قال والذي نفسي بيده لتلأمرن بالمعر ف ولتنهون عن المنكر اوليوشكن الله يبعث عليكم عقابأ منه ثم تدعونه فلا يستجاب لكم Hz. Huzyefe, Peygamber’imizin şöyel dediğini anlatıyor: Peygamberimiz buyurdular ki: “Nefsimi kudret elinde bulunduran Allah’a yemin ederim ki, ya marufu emreder ve münkerden nehy edersiniz, yahut Allah size açık azap gönderir, sonra Allah’a yalvarırsınız, fakat o zaman duanız da kabul edilmez.”^[9] Emr-i bi’l-ma’ruf görevinin bir yönü ile tebliğ ile örtüştüğünü ifade etmiştik. Her iki görevde de, samimiyetin, söylenen ile yapılanın birbirini nakzetmemesi çok önemli noktayı oluşturur. Tebliğ etme konumunda olup ta bu görevlerinde kötü uygulama ya da istismarda bulunanların da uyarılması emr-i bi’l-ma’ruf görevinin kapsamında yer almaktadır. Hz. Peygamber (s.a.v.)’in bu konuya vurgu yapan bir hadis-i şerifi

şöyedir: مامن نبي
بعثه الله في
امة قبلي الا
كان له من امته
حواريون
واصحاب
يأخذون بسنته
ويقتدون
بامره ثم انها
تخلف من بعدهم
خلوف يقولون
مالا يفعلون, و
يفعلون مالا
يؤمرون فمن
جاهدهم بيده
فهو مؤمن ومن
جاهدهم بلاه
بلسانه فهو
مؤمن ومن ومن
جاهدهم بقلبه
فهو مؤمن ومن
الايمان حبة
حردل Abdullah İbni Mesud, Rasûlullah (s.a.v.)’in
şöyle buyurduğunu rivayet ediyor: “Allah’in benden önceki
ümmetlere gönderdiği her nebinin ümmeti içerisinde sünnetine uyan
ve emirlerini yerine getiren bir takım yardımcıları ve arkadaşları vardır. Nebilerden sonra gelen,
yapmayacakları şeyleri söyleyen ve emr olunmadıkları işleri yapmayan bir takım nesiller
zuhur etti. İşte kim bunlara karşı eliyle, diliyle ve kalbiyle mücadele ederse, işte onlar
mümindir. Bunun ötesinde (ki davranışlarında) ise hardal tanesi kadar bile iman
(göstergesi) yoktur .[\[10\]](#) Ibn-i Abbas’tan gelen bir hadis-i şerifte ise Peygamberimiz:
ليس منا من لم
يرحم صغيرنا
ويوقر كبيرنا
ويأمر
بالمعروف
وﻴﻧﻪ عن
المنكر “Küçüklerimize
merhamet etmeyen, büyüklerimize saygı göstermeyen; iyiliği emredip,
kötülüğü de yasaklamayan bizden değildir”[\[11\]](#) Hz. Aişe (r.a.) tan
rivayet edilen diğer bir hadis-i şerifte Hz. Peygamber’in : مروا
بالمعروف
وانهوا عن
المنكر قبل ان
تدعوا فلا
يستجاب لكم
“Marufu emrediniz, münkeri nehyediniz. Sonra, dua edersiniz de duanız kabul
edilmez.”[\[12\]](#) Emr-i bi’l-ma’ruf ve nehy-i ani’l-münker prensibi

insanı nemelâzımcılığa düşmekten kurtarır. Fert ve toplumun kendini yenilemesine ve aksayan taraflarını giderilmesine sebep olur. Gazzâlî’nin de ifade ettiği gibi “Ferdin kendini düzeltmesi asıl, başkasını düzeltmesi ise fer’î’dir”[13] Çağdaş bir islam bilgini şöyle söyemektedir:“İyiliği emretmek, kötü olan şeylerden de nehy etmek her Müslüman için sadece bir hak değil, aynı zamanda bir görevdir. Din kardeşlerimizin maddîsaâdetlerine olduğu kadar, manevi kurtuluşlarına da lâkayt kalamayız. Fazilet ve takvayı aramızda hakim kılmak için hep beraber çalışmak zorundayız. Bu ahlaki tesanüt İslam’da o kadar büyük önem taşımaktadır ki, Kur’an-ı Kerim onu tarihte benzerine rastlanmayan en mükemmel bir ümmetin ayırcı bir özelliği olarak kabul etmiştir.[14] Buraya kadar ifade etmeye çalıştıklarınızdan hareketle şunu söyleyebiliriz: İyiliği emretmeyen, kötülüklerden kaçındırmayanlar Allah’ın rahmetinden uzak kalmayı hak edecek bir tutum sergilemektedirler. Öyle ise, Hz. Peygambere ümmet olma şerefine ulaşılmış olan bizler bu şerefe layık olmanın bilinci ve gayreti içinde olmalıyız... Şu ayette Allah Teala bir yandan bize bu temel görevimizi hatırlatmakta, bir yandan da bizi emr-i bi’l-ma’ruf görevine teşvik etmektedir: #1603;#1606;#1578;#1605; #1582;#1610;#1585; #1575;#1605;#1577; #1575;#1582;#1585;#1580;#1578; #1575;#1604;#1606;#1575;#1587; #1578;#1571;#1605;#1585;#1608;#1606; #1576;#1575;#1604;#1605;#1593;#1585;#1608;#1601; #1608;#1578;#1572;#1605;#1606;#1608;#1606; #1576;#1575;#1604;#1604;#1607;.... “Siz insanlar içinde çıkarılmış en hayırlı bir ümetsiniz. İyilikleri emreder, kötülüklerden vazgeçirmeye çalışır ve Allah’a iman edersiniz” (Âli İmrان 3/110) Müslümanları niteleyen, aynı kapsamdaki diğer iki âyet-i kerime de şöyeder: #1610;#1572;#1605;#1606;#1608;#1606; #1576;#1575;#1604;#1604;#1607; #1576;#1575;#1604;#1604;#1607; #1576;#1575;#1604;#1604;#1605; #1575;#1604;#1575;#1582;#1585; #1608;#1610;#1575;#1605;#1585;#1608;#1606; #1576;#1575;#1604;#1605;#1593;#1585;#1608;#1601; #1608;#1610;#1606;#1607;#1608;#1606; #1593;#1606; #1575;#1604;#1605;#1606;#1603;#1585; #1608;#1610;#1587;#1575;#1585;#1593;#1608;#1606; #1601;#1609;#1575;#1604;#1582;#1610;#1585;#1575;#1578; #1608;#1575;#1572;#1604;#1574;#1603; #1605;#1606; #1575;#1604;#1589;#1575; #1604;#1581;#1610;#1606; “Onlar, Allah’a ve ahiret gününe inanırlar. İyiliği emrederler ve kötülükten vazgeçirmeye çalışırlar. Hayır işlerinde de birbirleri ile yarış yaparlar. İşte onlar salihlerdir” (Ali İmrان, 3/114). #1608;#1575;#1604;#1605;#1572;#1605;#1606;#1608;#1606; #1608;#1575;#1604;#1605;#1572;#1605;#1606;#1575;#1578; #1576;#1593;#1590;#1607;#1605; #1575;#1608;#1604;#1610;#1575;#1569; #1576;#1593;#1590; #1610;#1571;#1605;#1585;#1608;#1606; #1576;#1575;#1604;#1605;#1593;#1585;#1608;#1601; #1608;#1610;#1606;#1607;#1608;#1606; #1593;#1606; #1575;#1604;#1605;#1606;#1603;#1585; “Mümin erkekler de mümin kadınlar da birbirlerinin velileri (dostları ve yardımcıları) dır. Bunlar insanlara iyiliği

emrederler, Allah'a ve ahirete iman esaslarının yanında, temelde bir davranışlar manzumesi olan emr-i bi'l-ma'ruf ve nehy-i ani'lerin gerekçiliğinin zikredilmesi oldukça anlamlıdır. Sorumlulukta Eşitlik; Emir bil'maruf ve nehy ani'lerin konusunda kadın erkek her min, zerrene d'şen g'evi yerine getirmekle y'k' ml'd' r, bu konuda kadın-erkek ayırımı söz konusu değildir. 1608;1578;1593;1575;1608;1606;1575;1593;1604;1610;1575;1604;1576;1585;1608;1575;1604;1578;1602;1608;1609;1608;1575;1578;1593;1575;1608;1606;1608;1575;1593;1604;1609;1575;1604;1575;1579;1605;1608;1575;1604;1593;1583;1608;1575;1606; iyilik etmek, fenalıktan sakınmak hususunda birbirinize yardımlaşın, nah işlemek ve haddi aşmak üzerinde yardımlaşmayın! (Mâidâ, 5/2) G'evi r' ml' g' zere ayeti kerimede bir toplumsal g'evi revin hatırlatılması söz konusudur. Toplumu ilgilendiren problemler, yine topulumun b'nah' n'nce, organize bir şekilde ve planlı olarak yerine getirilirse verimli sonu'ccedil;lara ulaşılabilir. Yeri gelmiş iken konu ile ilgili şu ayeti kerimeyi de zikretmek gerekmektedir:
 Allah Teala,
1575;1607;1575;1575;1604;1584;1610;1606;1570;1605;1606;1608;1575;1593;1604;1610;1603;1605;1575;1606;1601;1587;1603;1605;1604;1575;1610;1590;1585;1603;1605;1605;1606;1590;1604;1575;1584;1575;1607;1578;1583;1610;1578;1605; Ey iman edenler! Siz nefislerinizi islah etmeye bakınız. Kendiniz doğru yola giderseniz, yolunu şaşırılmış kimselerin zararı size dokunmaz! buyulmaktadır! (Mâidâ, 5/ 105) buyurmaktadır. Hemen şunu ifade etmek gerekir ki, bu ayet-i kerimede, M'âmul;sl' manları nemelazimciliğa itecek, toplum iç'inde meydana gelecek olumsuzluklara bigane kalmasını gerektirecek h'iccedil; bir mesaj yoktur. Tam aksine, emr-i bi'l-ma'ruf g'evi revini yerine getirmek durumunda olan m'sl' mana, her şeyden önce kendi duruşunun sağlam olması, öncelikle kendisinin doğru yol zere olması gereği uyarısı yapılmaktadır. Emr-i Bi'l-Ma'ruf Yapmada Us'ûl Emr-i bi'l-maruf g'evinin nasıl uygulanacağını bizzat Hz. Peygamber (s.a.v.) ş'yle bildirmektedir:
1605;1606;1585;1575;1609;1605;1606;1603;1605;1605;1606;1586;1603;1585;1610;1576;1610;1583;1607;1601;1575;1606;1604;1605;1610;1587;1578;1591;1593;1601;1576;1604;1587;1575;1606;1607;1601;1575;1604;1575;1610;1605;1575;1606; “Sizden biriniz, bir k'nah' l'ah' g' zere, zaman onu eli ile d'z' buna g'ah' c'ah' yetmezse dili ile d'z' buna da g'ah' c'ah' yetmezse kalbi ile bugz etsin. Bu son uygulama imanın en zayıfidır! [15] G'evi r' ml' g' zere, toplumda meydana gelecek olumsuzlukların giderilmesi g'evi yerine getirilirken, öncelikle usul'nce aktif davranışlar sergilenecektir. Burada "usul'nce" ifadesi ile kastedilen şey, mevcut nizamın ve kanunların g'evi zetilmesi ilkesi kast edilmektedir. Emr-i bi'l-ma'ruf g'evini yerine

getireceğim gerekçesi ile toplumun nizamına ve kanun otoritesine karşı sergilenecek davranışlardan kaçinilması gerekiği anlatılmak istenmektedir.

 Fiilen etkili olmanın mümkün olmadığı yerlerde konuşarak ikna yoluna baş vurmak gerekmektedir.

Kötülüge sözle engel olma imkanı da bulunmazsa en azından yapılan kötülügün kişiyi rahatsız emesi, o kötülügü yapan kimseye karşı kalben de olsa bir tepki gösterilmesi gerekmektedir.

Kötülüge sadece kalben karşı durmanın, imanın en zayıf noktası olduğu şeklindeki peygamberî ifade çeşitli şekillerde açıklanabilir. Her şeyden önce, elinden geldiği halde, kötülüklere karşı koymamak, mümin olmanın gerektirdiği bir görevin açıkça ihmal edilmesi anlamına gelir. Bu da tabii ki iman zaafının bir göstergesi olur. El ile müdahale merciinin devlet otoritesi, dil ile müdahale merciinin ilim adamları, kalben buğz etme işinin ise olduğunu ifade eden alimler de vardır.[\[16\]](#) Hiç şüphesiz, emr-i bi’l-ma’ruf görevinin yerine getirilmesinde, yani toplum içinde, yine toplumun yapısını kemirecek, onu çöküntüye sürükleyecek kötülük ve yanlışlıkların engellenmesinde devlet nizamının önemi ve önceliği inkar edilemez.. Karşılaşılan bir kötülügün ya da olumsuzluğun giderilmesi konusunda yaşanacak za'f halinin bizi kalben buğz noktasına kadar getirmesi, arzulanan bir şey değildir ve olmamalıdır. Kalben buğz hiçbir zaman, bu tür karşı koymanın içe gömülüp bırakılan bir tutum olarak algılanmamalıdır. Hissettiğimiz karşı koyma duygusu aynı zamanda, tavırlarımıza da yansımalı, sadece kalbi bir tavır alarak kalmamalıdır.

Kur’an’ın temel hedeflerinden biri de, insanları mutlu etmek onlara düzenli, âhenkli bir toplumda yaşamalarını sağlamaktır. Bu amacın gerçekleşmesi yolunda iyiliği emredip kötülügü engelleme görevinin ne derece önem taşıdığı açiktir. Bu önemli görev yerine getirilirken, birtakım güçlüklerle karşılaşılacaktır, bu tabii bir şeydir. İşte Kur'an bu noktada da çikiş yolunu gözler önüne sermektedir. Nitekim Yüce Allah, Lokman (a.s.) oğluna yaptığı nasihat üzerinden bize şu mesajı vermektedir:

يا بنى أقم

الصلاة وأمر

بالمعروف

وأنه عن

المنكر واصبر

على ما أصابك

ان ذالك من عزم

الامور “Yavrum! Namaz kıl, iyiliği emret,

kötülükten vazgeçir ve başına gelene sabret, bunlar yapılması gereken işlerdir” (Lokman, 31/17). Bu âyet-i kerime ile iyiliği emredip

kötülükten men edenlerin sıkıntıyla düşebileceklerine işaret edilirken, sabırlı olmaları da ayrıca ögütlenmektedir. Ayet-i kerimede üç temel esasa işaret edilmektedir. Bunlar: Namaz kılmak, iyiliği emredip kötülükten sakındırmak ve başa geleceklerle sabretmektir. Sabır, karşılaşılan her türü güçlük ve engelin aşılması takınılacak temel tavırdır. Sabır, insanın zorluklar karşısında direnç gösterebilmesi yeteneğidir ve Allah'ın bize büyük bir bağılıdır.

Güçlükler bu yetenek sayesinde aşılır.[\[17\]](#) Geniş anlamı ile tebliğ görevini

temsil eden emr-i bi' l-ma'ruf ve nehy-i ani'l-münker gürrevi, tebliğde takip edilmesi gereken genel prensiplerin uygulanmasını de gerektirir. Farklı ruh, farklı ittihâl, anlayış ve bilgi yapısına sahip olan insanlara, durumlarına uygun usul ve yaklaşımalarla yaklaşmamız, bu nedenle gürrevde başarı şansımızı artıracaktır.

Yine Kitabımız bir şekilde Hz. Peygamber'in şahsında tâlimat ve minlere bu noktaya söyle işaret etmektedir: 1575; 1583; 1593; 1575; 1604; 1610; 1587; 1576; 1610; 1604; 1585; 1576; 1603; 1576; 1575; 1604; 1581; 1603; 1605; 1577; 1608; 1575; 1604; 1605; 1608; 1593; 1592; 1577; 1575; 1604; 1581; 1587; 1606; 1577; 1608; 1580; 1575; 1583; 1604; 1607; 1605; 1576; 1575; 1604; 1578; 1610; 1607; 1610; 1575; 1581; 1587; 1606; 1575; 1606; 1585; 1576; 1603; 1607; 1608; 1575; 1593; 1604; 1605; 1576; 1605; 1606; 1590; 1604; 1593; 1606; 1587; 1576; 1610; 1604; 1607; 1608; 1575; 1593; 1604; 1605; 1576; 1575; 1604; 1605; 1607; 1578; 1583; 1610; 1606; "Ey Peygambirim!" Rabbinin yoluna hikmet ve gülümzeliğe telle çağır. Onlarla en güzel şekilde mücadele et (tartış). Rabbin elbette yolundan sapanları da doğru yolu bulanları da en iyi bilendir; (Nahl, 16/125). "Allah'ın yoluna hikmet ve gülümzeliğe telle çağırmanın gereklerinden biri de gereğinde affedici olmaktadır. Bir ayet-i kerimede : 1582; 1584; 1575; 1604; 1593; 1601; 1608; 1608; 1571; 1605; 1585; 1576; 1575; 1604; 1593; 1585; 1601; 1608; 1575; 1604; 1580; 1575; 1607; 1604; 1610; 1606; "Sen af yolunu tut, iyiliği emret ve cahillerden yoksulları evir"; (Araf, 7/199) buyrulmaktadır. Peygamberimizin tebliğindeki başarısında; yumuşaklık, merhamet, hoşgörülü ve affetmek gibi unsurların etkisi olmuştur. Bu konuda Kur'anın ifadesi şudur:

"İyiliği emretme, korkutma; lükten sakındırma" şeklinde ifade ettiğimiz emr-i bi' l-ma'ruf ve nehy-i ani'l-münker gürrevi, fert, aile ve toplumun güvenliğini ve huzuru ıttifakla in hayâ; fert; nemî haizdir. Hoşgörülü adına toplumdaki korkutma; lükten sakındırma; dahale etmemek ve vurdumduymaz davranışın, toplumun fesadına sebep olur. Bundan korkutma; lükten sakındırma; deye katılan, katılmayan herkes zarar görür. Sizlerimi hırsızlık yapanı gürültüp "bana ne deyi" gerekli münahaleyi yapmayan, ilgilileri haberدار etmeyen kimse sorumlu olur, bu hırsız bir kimseye de zarar verebilir. Birlikte yolculuk yaptığı gemiyi delen sorumsuz insana

oradakiler muuml;dahale etmezlerse, gemi batar ve hepsi birlikte zarar gouml;rürler. Emr-i bi'l-ma'rûf; iyi, guuml;zel ve yararlı olan her şeyi, İslâmî bütün güzelliğleri kapsar. Nehy-i ani'l-muuml;nker ise kouml;tü, çirkin ve zararlı her şeyi, İslâm'ın bütün yasaklarını içerir. Bu gouml;rev, toplumda oto kontrol sistemidir. Toplumun iyiye gitmesinin, fitne ve zarardan korunmasının temel yapı taşıdır. Bu gouml;revi yapan insan; samimi, ihlaslı ve dürüst olmalı, bu gouml;rev sadece Allah rızası için yapmalıdır. Emr-i bi’l-ma’ruf ve nehy-i ani’l-muuml;nkeri yerine getirenlerin hiçbir maddi bekłentisi olmamalıdır. Çünkü onun maddî ve manevî gidası ihlas ve samimiyettir, Allah rızasıdır.

[1] Bu bölüm Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanvekili Mehmet Kaya KURT tarafından hazırlanmıştır. [2] Süleyman Ateş, Yüce Kur'ân'ın Çağdaş Tefsiri, II, 87. Yeniufuklar Neşriyat, İstanbul, 1988. [3]Mustafa Çağrıci, DİA, XI,138. İstanbul, [5] Ömer Dumlu, Kur’an-ı Kerim’de Maruf ve Münker, s. 23. İzmir 1999. [6] Gazali, Muhammed, İhya-i Ulûmiddîn, II, 755. Tercüme, Ahmet Serdaroglu. Bedir Yayınları, İstanbul, 1975, [7] Al-i İmrان, 3/I04. [8] Muhammed Ebû Zehra, İslam Hukuk Metodolojisi, s. 175-176. Tercüme, Abdulkadir Şener. Ankara Üniversitesi İlhaiyat Fakültesi Yay. Ankara, 1973. [9] Tirmizî, Fiten, 9. IV, 468. [10] Müslim, İman, 20. I, 69. [11] Tirmizî, Birr, 15.IV, 322, [12] İbn Mace, Fiten 20. II,1327. [13] Gazâlî, II, 312. [14] Abdullah Dıraz, Kur’an’ın Anlaşılmasına Doğru, s.111-112. Tercüme, Salih Akdemir. Ankara 1983, [15] Müslim, İman 20, I, 69; Nesâi, İman 17, VIII,11,112. [16] Kurtubî, Muhammed b. Ahmed el-Cami’ Li Ahkami’l-Kur’an, IV, 49. Dâru İhyâüt-Türêsîl-Arabiyyi, Beyrut, 1952. [17] Dumlu, s. 62.

[islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)